

RÁMCOVÁ ŠTRUKTÚRA PÍ SOMNEJ PRÁ CE K ŠTÁTNEJ (DIZERTAČNEJ) SKÚŠKE

A/ Úvodná časť

- obal (viď: www.fpedas.uniza.sk: štúdium-doktorandské štúdium-formálne náležitosti písomnej práce k dizertačnej skúške a dizertačnej práce),
- titulný list (viď: www.fpedas.uniza.sk: štúdium-doktorandské štúdium-formálne náležitosti písomnej práce k dizertačnej skúške a dizertačnej práce),
- obsah
- zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek (nepovinné)
- zoznam skratiek a značiek
- slovník (nepovinné)

B/ Hlavná textová časť

- 1. Úvod** (Predstaviť problematiku riešenú dizertačnou prácou z dvoch základných aspektov - významnosti a aktuálnosti. Oba aspekty by mali byť argumentačne podporené citovaním myšlienok, názorov, postojov, konštatovaní, kvantitatívnymi dátami a pod.)
- 2. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí** (Uviesť doposiaľ zverejnené výsledky výskumu v riešenej oblasti, a to ako výskumu teoretického, tak aj empirického. Vykonať analýzu stavu výskumu z hľadiska dosiahnutých zistení, použitých metód, aplikačného záberu, politických konzekvencií, z hľadiska predstáv o budúcom smerovaní výskumu doma i v zahraničí a pod.)
- 3. Cieľ, materiál a metódy práce** (Uviesť cieľ, materiál a metódy týkajúce sa *písomnej práce k dizertačnej skúške*, determinovať cieľ, uviesť zdroje dôležitých informácií, príp. ich hraničnú platnosť, spôsob spracovania dát, vysvetliť použité metódy skúmania, a i.)
- 4. Čiastkový výsledok dizertačnej práce** (Sumarizovať poznatky a zistenia v rámci syntézy výsledkov z analýz vykonaných predovšetkým v kapitolách 2 a 3 a doplniť o vlastné názory, postoje, príp. tvrdenia, a tak pripraviť podmienky pre ďalšie riešenie skúmanej problematiky, ktorá je predmetom dizertačnej práce. Prípadne popísať, resp. realizovať niektoré prípravné kroky (príprava dotazníkov, schém, úvodných meraní a pod.), na ktoré bude riešenie témy dizertačnej práce ďalej nadväzovať.)
- 5. Námety a teoretické východiská** (Uviesť podľa možnosti čo najpresnejšiu osnovu dizertačnej práce naplnenú predpokladanými činnosťami a postupmi nevyhnutnými pre riešenie problematiky dizertačnej práce, s uvedením popisu predpokladaných výsledkov.)
- 6. Zoznam použitej literatúry**

C/ Prílohy

Rozsah práce: Maximálne 2 AH (bez zoznamu literatúry a bez príloh).

RÁMCOVÁ ŠTRUKTÚRA DIZERTAČNEJ PRÁCE

A/ Úvodná časť

- obal (viď: www.fpedas.uniza.sk: štúdium-doktorandské štúdium-formálne náležitosti písomnej práce k dizertačnej skúške a dizertačnej práce),
- titulný list (viď: www.fpedas.uniza.sk: štúdium-doktorandské štúdium-formálne náležitosti písomnej práce k dizertačnej skúške a dizertačnej práce),
- abstrakt v štátnom jazyku
- abstrakt v cudzom jazyku
- obsah
- zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek (nepovinné)
- zoznam skratiek a značiek
- slovník (nepovinné)

B/ Hlavná textová časť

1. **Úvod**
2. **Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí**
3. **Cieľ práce**
4. **Metodika práce a metódy skúmania** (vrátane formulácie výskumných otázok, resp. stanovenia hypotéz)
5. **Výsledky práce** (vrátane testovania hypotéz, ak boli uvedené v kap. 4.)
6. **Diskusia**
7. **Teoretické a praktické prínosy dizertačnej práce**
8. **Záver**
9. **Resumé** (v slovenskom jazyku - povinné iba v prípade, ak je práca vypracovaná v cudzom jazyku),
10. **Zoznam použitej literatúry**

C/ Prílohy

Rozsah práce: Maximálne 6 AH (bez zoznamu literatúry a bez príloh).

USMERNENIA

k jednotlivým bodom hlavnej textovej časti dizertačnej práce

ÚVOD

V úvode je predstavená riešená problematika z dvoch základných aspektov - významnosti a aktuálnosti. Oba aspekty by mali byť argumentačne podporené (citovaním myšlienok, názorov a postojov; konštatovaní; kvantitatívnymi dátami atď.) tak, aby tieto argumenty čo najširšie odražali významnosť a aktuálnosť riešenej problematiky pre možný okruh záujmových subjektov. Následne je dizertačná práca v úvode perspektívne predstavená čitateľom, a to uvedením základnej motivácie, vedúcej idey (cieľenia práce) a stručných informácií o spôsobe spracovania dizertačnej práce.

SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

V súčasnom stave riešenej problematiky autor (najmä formou analýzy, komparácie, syntézy, konfrontácie, kritiky) uvádza výsledky výskumu v riešenej oblasti, a to ako výskumu teoretického, tak aj empirického. Zameriava sa na zmapovanie stavu výskumu z hľadiska dosiahnutých zistení, použitých metód, aplikačného záberu, prevádzkových aspektov, politických konzekvencií, predstáv o budúcom smerovaní výskumu, limitoch a obmedzeniach súčasného výskumu, postojov záujmových subjektov a pod. Odporúča sa, aby táto kapitola obsahovala najmä najnovšie štúdie, vedecké články, vedecké monografie, patenty, vynálezy, technické riešenia, atď. (odporúčame posledných desať rokov) a aby zmapovanie stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí podporilo cieľenie dizertačnej práce, resp. jej očakávaný prínos z hľadiska rozvoja teórie a praxe (identifikáciou tematických medzier vo výskume, identifikáciou absencie možných metód a postupov využiteľných v rámci riešenej problematiky, identifikáciou nových aplikačných oblastí už jestvujúcich postupov, riešení, metód a pod.). Táto kapitola by mala rovnovážne pokrývať súčasný stav riešenej problematiky tak, aby nedošlo k účelovému - jednostrannému preferovaniu výsledkov výskumu rovnakej proveniencie, rovnakej teoretickej školy, atď., aj keď doktorand môže vysvetliť, prečo je zástancom práve niektorých ideí, riešení, prístupov, metód a pod. Starostlivé spracovanie tejto časti práce pomáha doktorandovi precizovať ciele dizertačnej práce a použité metódy. Odporúčame, aby doktorand spracoval minimálne 80 – 100 štúdií, vedeckých článkov, vedeckých monografií, výskumných a analytických správ a pod.

CIEĽ PRÁCE

Ciele práce je potrebné uviesť v hierarchii - základný cieľ a ciele nižšej úrovne. Ciele práce je potrebné nielen uviesť, ale aj vysvetliť - vychádzajúc z identifikovaných „bielych, resp. slabých miest“ v súčasnom výskume. Takto sa časti Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí a Cieľ práce prirodzene prepoja. Pre stanovenie cieľov odporúčame, aby doktorand tieto ciele konfrontoval so svojimi výskumnými otázkami, ktoré následne využije pri formulovaní hypotéz. Výskumné otázky i hypotézy ale doktorand v práci popíše neskôr, v kapitole Metodika práce a metódy skúmania.

METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

V časti metodika práce a metódy skúmania doktorand objasňuje metodický postup práce z hľadiska základných krokov postupu svojho výskumu. Uvádza a vysvetľuje použité metódy skúmania. Ak používa štandardnú metódu novým, resp. inovovaným spôsobom, zameriava sa na vysvetlenie toho, v čom spočíva inovácia; ak používa nové doteraz nepoužité metódy, detailne ich popisuje. V tejto časti je potrebné taktiež uviesť použité zdroje dát, dátové obmedzenia, prípadne spôsoby ich prekonania, spôsob získania dát, poprípade spracovanie dát pred samotným skúmaním, pokiaľ je takáto úprava potrebná. Samotné dáta najmä v prípade rozsiahlejších súborov uvádza v prílohách k práci, resp. formou priložených CD. Požaduje sa tiež, aby bolo jasné, v akom čase bol výskum uskutočnený, kto ďalší na ňom prípadne participoval, či je výskum súčasťou prác domáceho alebo medzinárodného výskumného projektu a pod. Odporúčame (najmä v niektorých typoch dizertačných prác z hľadiska tematického zamerania), aby doktorand použil alternatívne metódy výskumu, resp. aby pracoval s komplexom výskumných metód, pretože to pomáha spoľahlivejšie verifikovať, resp. falzifikovať stanovené hypotézy.

Časti **CIEĽ a METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA** sú kľúčovými pre pochopenie

výsledkov výskumu uskutočneného v rámci dizertačnej práce. Preto musia byť tieto časti napísané konkrétne, zrozumiteľne, precízne a s uvedením odkazov na zdroje dát, použité metódy atď.

VÝSLEDKY PRÁCE

V tejto časti sa uvádzajú výsledky vlastného výskumu doktoranda uskutočnené v rámci spracovania dizertačnej práce, výsledky sa interpretujú, komentujú, vysvetľujú sa väzby medzi čiastkovými výsledkami výskumu. Konštatuje sa tu potvrdenie resp. vyvrátenie hypotéz, resp. sa uvádzajú odpovede na položené výskumné otázky. V prípade rozsiahlejších súborov výsledkov práce sa v tejto časti uvádzajú len rozhodujúce výsledky, resp. agregované výsledky a komplexné súbory s výsledkami sa prikladajú formou príloh k práci. Výsledky výskumu je možné vizualizovať formou obrázkov, grafov, schém a pod.

DISKUSIA

Diskusia je významnou a neoddeliteľnou časťou dizertačnej práce, v ktorej doktorand celostne prepája časti Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí, Cieľ práce, Metodika práce a metódy skúmania a Výsledky práce. V diskusnej časti práce doktorand popisuje, v čom sú jeho výsledky odlišné od výsledkov iných autorov, čím je táto odlišnosť spôsobená, prípadne v čom sú jeho výsledky v súlade so zisteniami iných. Diskutuje, ako inak (z iných teoretických východísk) bolo možné pristupovať k riešeniu problematiky, aké iné ďalšie metódy by mohli podporiť (resp. vyvrátiť) dosiahnuté výsledky. Doktorand v tejto časti práce otvára aj otázky predpokladaného smerovania budúceho výskumu riešenej problematiky, a to na základe zistení a výsledkov vlastného výskumu. Diskutuje tiež, ako môžu byť ním dosiahnuté výsledky interpretované a využívané rozhodujúcimi záujmovými subjektmi. Táto časť práce je vhodným priestorom aj na diskusiu prípadných slabých miest vlastného výskumu, možných aplikačných oblastí, prevádzkových a politických konzekvencií, atď. V časti diskusia preukazuje doktorand schopnosť viesť rozhovor so sebou samým a aj s inými, tu preukazuje nielen svoju erudovanosť, ale aj schopnosť kritického, podnetného a tvorivého myslenia, ako aj schopnosť sebareflexie, autorskej pokory a nadhľadu nad riešenou problematikou získaného v dôsledku ním uskutočneného výskumu.

TEORETICKÉ A PRAKTICKÉ PRÍNOSY DIZERTAČNEJ PRÁCE

V tejto časti sumarizuje doktorand teoretické prínosy a praktické prínosy svojej práce.

ZÁVER

Záver je retrospektívnym zhrnutím celkovej „ideológie“ práce, jej cieľov, metód skúmania, výsledkov, podnetov z diskusie a teoretických a praktických prínosov práce.

Záverečné odporúčania:

Každá vedecká práca musí mať jasne definovaný svoj predmet skúmania. Doktorand musí používať zodpovedajúcu terminológiu, pojmy s ich jednoznačným vymedzením, musí sa opierať o metodológiu (viac metód, techník a ich kombinácií) vhodnú pre daný predmet skúmania a v neposlednom rade o možnosť využitia v praxi.

Napísanie dizertačnej práce na základe uskutočneného vlastného výskumu je náročnou úlohou, ktorá vyžaduje trvalé štúdium a veľa času, ako aj pracovitosť, sebadisciplínu, trpezlivosť, ale predovšetkým nadšenie pre vec rozvoja vedy a výskumu.

Poznámka:

Podrobnejšie informácie o štruktúre prác sú uvedené v „Metodickom usmernení 56/2011 o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, uchovávaní a sprístupňovaní“ platnom od 1. septembra 2011, publikovanom na www.fpedas.uniza.sk. Pokyny týkajúce sa **obalu a titulnej strany** záverečnej práce je potrebné rešpektovať tak, ako sú uvedené na: www.fpedas.uniza.sk: štúdium-doktorandské štúdium-formálne náležitosti písomnej práce k dizertačnej skúške a dizertačnej práce. (Teda nie podľa príloh „Metodického usmernenia“).